

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

**Середня освіта (Українська мова і література). Психологія
першого рівня вищої освіти (бакалавр)**

**за спеціальністю 014 Середня освіта (Українська мова і література)
спеціалізації Психологія
галузі знань: 01 Освіта / Педагогіка**

**Кваліфікація: вчитель української мови і літератури та зарубіжної
літератури основної школи, психолог**

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова Вченої ради

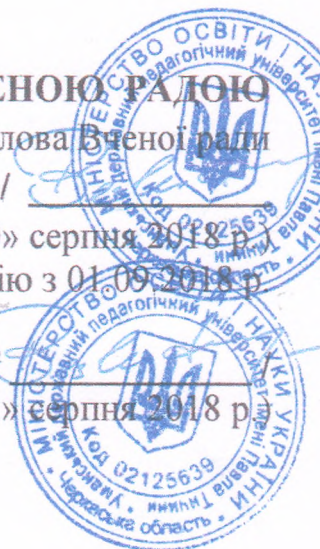
проф. О. І. Безлюдний /

(протокол № 1 від «30» серпня 2018 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 01.09.2018 р.

Ректор проф. О. І. Безлюдний /

(наказ № 623 від «31» серпня 2018 р.)

Передмова

Освітньо-професійну програму розроблено робочою групою Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

РОЗРОБНИКИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ (ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ):

1. **Гончарук Валентина Анатоліївна**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української мови та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

2. **Коваль Валентина Олександрівна**, доктор педагогічних наук, професор кафедри української мови та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

3. **Новаківська Людмила Володимирівна**, доктор педагогічних наук, професор кафедри української літератури, українознавства та методик їх навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

4. **Якимчук Ірина Павлівна**, кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

**1. Профіль освітньої програми зі спеціальності
014 Середня освіта (Українська мова і література)
спеціалізації Психологія**

1 - Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини Кафедра української мови та методики її навчання Кафедра української літератури, українознавства та методик їх навчання
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр вчитель української мови і літератури та зарубіжної літератури основної школи, психолог
Офіційна назва освітньої програми	Середня освіта (Українська мова і література). Психологія
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Одиничний ступінь, 180 кредитів ЄКТС.
Наявність акредитації	Відповідно до рішення Акредитаційної комісії від 28 травня 2015 року протокол № 116 (наказ МОН України від 10.06.2016 р. № 1415 л), УДПУ імені Павла Тичини визнано акредитованим за II (другим) рівнем з напрямку (спеціальності) 0203 Гуманітарні науки 6.020303 Філологія. Українська мова і література*. Термін дії сертифіката до 1 липня 2025 року.
Цикл/рівень	FQ – ENEA – перший цикл, QF-LLL – 7 рівень, НРК – 7 рівень.
Передумови	На базі ОКР «молодший спеціаліст» за іншою спеціальністю
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	2 роки 10 місяців
Інтернет – адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://ff.udpu.org.ua/navchannya/osvitni-prohramy-2/os-bakalavr
2 - Мета освітньої програми	
Забезпечити освіту в галузі української мови і літератури із широким доступом до працевлаштування, підготувати студентів до педагогічної діяльності з можливостями подальшого навчання. Використовуючи інноваційну модель підготовки фахівця-філолога, надати студентам ґрунтовні знання з української мови та літератури, виробити в них критичний підхід до розуміння особливостей розвитку мови та літератури в діячості та специфіки їх функціонування на сучасному етапі.	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Українська мова, мультидисциплінарна; галузь знань – українська мова та дотичні – російська мова, польська мова, теорія комунікації, знання іноземної – бажано. Програма передбачає такі компоненти: - цикл загальної підготовки (54 кредити ЄКТС, 1620 годин); - цикл професійної підготовки (43 кредити ЄКТС, 1290 годин; разом з практичною підготовкою); - дисципліни вільного вибору (56 кредитів ЄКТС, 1680 годин); - практична підготовка – 24 кредити; - атестація – 3 кредити.
Орієнтація освітньої програми	Програма ґрунтується на загальноновідомих наукових результатах із мовознавства та літературознавства, спрямована на інтеграцію фахової підготовки у галузі української філології та психології з інноваційною діяльністю, подальшу професійну та наукову кар'єру.
Основний фокус освітньої програми	Загальна освіта за предметною галуззю з урахуванням спеціалізацій. Ключові слова: освіта, українська мова і література, зарубіжна

та спеціалізації	література, психологія.
Особливості програми	Студенти беруть участь у спеціальних семінарах разом зі студентами-учасниками програм МіГуС, Еразмус.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники програми націлені на освітню, науково-методичну й управлінську діяльність відповідно до чинного Національного класифікатора України (за ДК 003:2010): 2320 Вчитель загальноосвітнього навчального закладу. 2340 Вчитель спеціалізованого навчального закладу. 2444.1 Молодший науковий співробітник (філологія, лінгвістика та переклади). 2451.2. Редактор літературний. 2451.2 Член колегії (редакційної). 2419.3 Консультант (в апараті органів державної влади, виконкому (спічрайтер), а також у різноманітних фондах, спілках, фундаціях гуманітарного спрямування, музеях, мистецьких і культурних центрах, ІТ-компаніях.
Подальше навчання	Можливість навчатися за програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти за цією галуззю знань (що узгоджується з отриманим дипломом бакалавра), суміжною чи перехресною.
5 - Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Програмою передбачено студентоцентризований стиль навчання, самонавчання, проблемно зорієнтоване навчання. Лекційні курси поєднано із семінарськими, практичними, лабораторними заняттями, спеціальними та педагогічними практиками.
Оцінювання	Екзамени (усні для концептуальних частин та письмові – для перевірки основних знань), заліки, захисти практики, курсових робіт, атестація.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати проблемні питання та вирішувати практичні завдання з української мови і літератури в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.
Загальні компетентності(ЗК)	ЗК 1. Здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування ідей. ЗК 2. Знання і розуміння предметної галузі та розуміння професії. ЗК 3. Здатність знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел. ЗК 4. Здатність виявляти, формулювати і вирішувати професійні проблеми. ЗК 5. Здатність застосовувати знання на практиці. ЗК 6. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 9. Здатність до розроблення та управління проектами. ЗК 10. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК 11. Здатність діяти з соціальною відповідальністю і громадською свідомістю. ЗК 12. Здатність працювати в міжнародному контексті.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 1. Здатність розуміти сутність філологічної науки, усвідомлювати специфіку мовознавчої та літературознавчої складових. ФК 2. Здатність розуміти лінгвістику як особливу науку, що вивчає структуру і функціонування мови; володіти знаннями з усіх галузей мовознавства, історії української мови та сучасної української

	<p>літературної мови.</p> <p>ФК 3. Здатність розуміння закономірностей літературного процесу, художнього значення літературного твору в контексті суспільного та літературного процесу певної культурно-історичної епохи, усвідомлення художньої своєрідності літературного твору і загальної типології художньо-літературної творчості.</p> <p>ФК 4. Уміння застосовувати знання з основних понять і концепцій сучасної мовознавчої і літературознавчої науки, вільно оперувати мовознавчим та літературознавчим матеріалом.</p> <p>ФК 5. Уміння використовувати когнітивно-дискурсивні навички, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів.</p> <p>ФК 6. Здатність критично аналізувати, діагностувати та коригувати власну педагогічну діяльність, вивчати педагогічний досвід (вітчизняний, закордонний) у галузі викладання української мови та літератури з метою професійної саморегуляції й свідомого вибору шляхів вирішення проблем в освітньому процесі.</p> <p>ФК 7. Здатність розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.</p> <p>ФК 8. Знання категоріально-понятійного апарату психології.</p> <p>ФК 9. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.</p> <p>ФК 10. Уміння організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову). Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.</p>
7 – Програмні результати навчання	
	<p>ПРН 1. Знання професійно зорієнтованих гуманітарних наук, спеціалізованих філологічних дисциплін.</p> <p>ПРН 2. Знання лінгвістики як особливої науки, що вивчає структуру і функціонування мови; володіння знаннями з усіх галузей мовознавства, історії української мови та сучасної української літературної мови.</p> <p>ПРН 3. Знання мовних явищ та літературних процесів, здатність систематизувати мовно-літературні явища, розпізнавати, оцінювати та прогнозувати загальнокультурні, виховні, етичні наслідки певних процесів у мові та літературі.</p> <p>ПРН 4. Знання методики підготовки уроків з української мови та літератури будь-якого типу.</p> <p>ПРН 5. Знання державного стандарту загальної середньої освіти, навчальних програм з української мови та літератури для ЗНЗ та практичних шляхів їхньої реалізації в різних видах урочної та позаурочної діяльності.</p> <p>ПРН 6. Уміння застосовувати знання професійно зорієнтованих гуманітарних та соціально-економічних дисциплін, навички науково-ділової комунікації (українською та іноземною мовами) в освітніх закладах.</p> <p>ПРН 7. Здатність до рефлексії, має навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.</p> <p>ПРН 8. Уміння вдосконалювати набуту під час навчання кваліфікацію.</p> <p>ПРН 9. Знання здобутків класичної та сучасної психології у сфері методології, теорії, практики та емпіричних досліджень; організації та соціально-психологічної сфери сучасної психологічної практики та специфіки діяльності психолога в різних сферах.</p>

	<p>ПРН 10. Знання понятійного апарату сучасної психології, термінології, що використовується у психологічній практиці; етичні засади, види, методи та форми надання психологічних послуг в різних класах ситуацій професійної діяльності;</p> <p>ПРН 11. Володіння сучасними теоріями, на ґрунті яких будується сучасна практика надання психологічної та психокорекційної допомоги дорослим та дітям.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Склад проектної групи освітньої програми, професорсько-викладацький склад, залучений до викладання навчальних дисциплін за спеціальністю, відповідають Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти
Матеріально-технічне забезпечення	Наявна матеріально-технічна база, що забезпечує проведення всіх видів лабораторної, практичної, дисциплінарної та міждисциплінарної підготовки та науково-дослідної роботи студентів. Обладнаний комп'ютерний клас. Працюють лабораторії «Східноpodільський лінгвокраєзнавчий науково-координаційний центр», «Проблеми підготовки студентів-філологів до українознавчої роботи в школі», «Театр Слова», «Центр дослідження вишивки Східного Поділля», «Центра творчої майстерності вчителя імені С. Павленка», науково-методичний кабінет.
Інформаційне та навчально – методичне забезпечення	Освітній процес забезпечений навчально-методичними комплексами, підручниками та посібниками. Навчальні курси розміщені в системі інформаційно-освітнього середовища для студентів очної та заочної (дистанційної) форм навчання. Наукові роботи завантажені в інституційний репозитарій університету.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Укладені угоди: <ul style="list-style-type: none"> - з військовою академією (м. Одеса) «Про військову підготовку студентів за програмою підготовки офіцерів запасу», - із Сумським державним університетом «Про військову підготовку студентів за програмою підготовки офіцерів запасу», - з ДП «Український дитячий центр «Молода гвардія»» (для здійснення педагогічної діяльності та проходження виробничої практики), - з ТОВ «Лижна школа» (Буковель) для проведення практик студентів та надання методичної допомоги майбутнім вчителям.
Міжнародна кредитна мобільність	Реалізуються програми подвійного диплома: <ul style="list-style-type: none"> Університет у м. Порту (Португалія). Тракійський університет у м. Стара Загора (Болгарія). Державна вища школа професійної освіти ім. Іполіта Цегельського у м. Гнезно (Польща). Поморська академія у м. Слунську (Польща). Державна вища професійна школа імені Я.А. Коменського у м. Лешно (Польща). Академія імені Яна Длугоша у м. Ченстохові (Польща). Інститут європейської культури Познанського університету імені Адама Міцкевича у м. Гнезно (Польща). Державна вища школа професійної освіти у м. Хелмі (Польща).
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Передбачена можливість навчання іноземних студентів. Іноземні студенти навчаються в одній групі зі студентами-українцями, до них застосовуються ті самі вимоги, що й до українців.

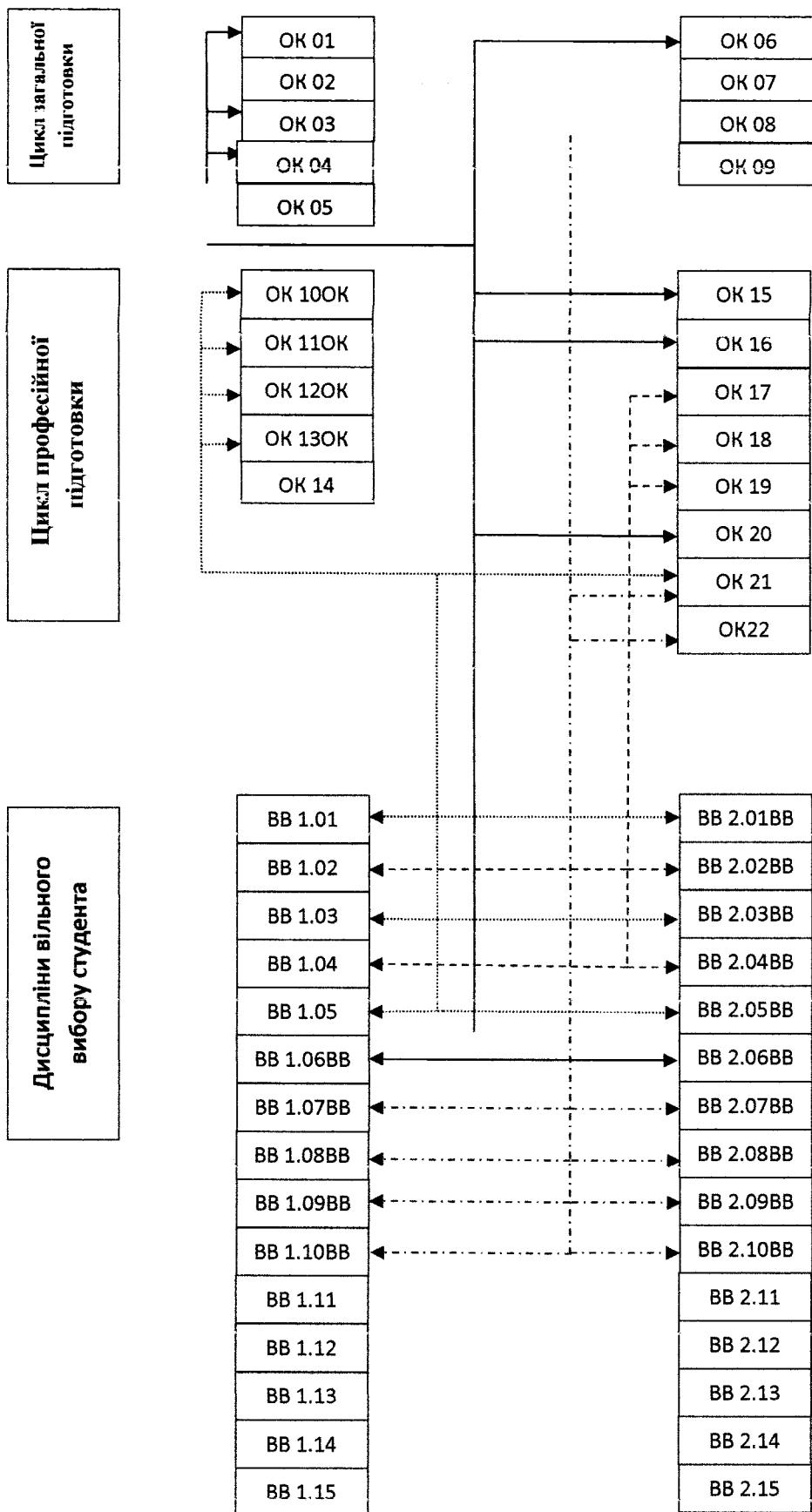
2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти(роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
I	Цикл загальної підготовки		
ГП	Гуманітарна підготовка		
ОК 01	Філософія	2	екзамен
ОК 02	Політична та соціологічна науки	3	екзамен
ОК 03	Іноземна мова	4	екзамен
ФП	Фундаментальна підготовка		
ОК 04	Охорона праці та безпека життєдіяльності	3	залік
ОК 05	Сучасна українська літературна мова	21	екзамен, залік
ОК 06	Історія української літератури	21	екзамен, залік
II Цикл професійної підготовки			
ППП Психолого-педагогічна підготовка			
ОК 07	Педагогіка	8	екзамен
ОК 08	Психологія	3	екзамен
ОК 09	Методика навчання української мови	7	екзамен, залік
ОК 10	Методика навчання української літератури	7	екзамен, залік
ОК 11	Методика навчання зарубіжної літератури	4	екзамен
НПП Науково-предметна підготовка			
ОК 12	Історія зарубіжної літератури	11	екзамен, залік
ОК 13	Історична граматики української мови	3	екзамен
Вибіркові компоненти ОП			
ВВ	Блок №1		
ВВ1.01	Історія психології	7	екзамен
ВВ1.02	Методика роботи практичного психолога	6	екзамен
ВВ1.03	Психологічна служба в системі освіти	3	залік
ВВ1.04	Основи психологічного консультування	5	екзамен
ВВ1.05	Патопсихологія	4	залік
ВВ1.06	Основи психодіагностики і психокорекції	5	екзамен
ВВ1.07	Педагогічна психологія	4	екзамен
ВВ1.08	Практичний та ономастичний аспект української мови	4	залік
ВВ1.09	Дитяча література та практикум з виразного читання	3	залік
ВВ1.10	Культура мовлення	3	екзамен
ВВ1.11	Українська діалектологія	3	залік
ВВ1.12	Стилістика української мови	4	екзамен
ВВ1.13	Історія української літературної мови	3	екзамен
ВВ1.14	ІК технології в галузі	3	залік
ВВ1.15	Історія педагогіки	3	залік
Вибірковий блок №2			
ВВ2.01	Сучасні теорії глибинної психології	7	екзамен
ВВ2.02	Методика роботи психолога	6	екзамен
ВВ2.03	Вступ до спеціальності	3	залік
ВВ2.04	Експериментальна психологія	5	екзамен
ВВ2.05	Основи клінічної психології	4	залік

BB2.06	Диференційна психологія	5	екзамен
BB2.07	Методика навчання психології	4	екзамен
BB2.08	Практичний курс української мови	4	залік
BB2.09	Українська література для дітей	3	залік
BB2.10	Соціолінгвістика	3	екзамен
BB2.11	Наріччя української мови	3	залік
BB 2.12	Функціональні стилі сучасної української мови	4	екзамен
BB 2.13	Історична лексикологія	3	екзамен
BB 2.14	Українська міфологія	3	залік
BB 2.15	Українська лексикографія	3	залік
	Практична підготовка		
П.1	Навчальна (фольклорна, психолого-педагогічна, діалектологічна, фахова)	12	залік
П.2	Виробнича (педагогічна практика з фахових методик (пробні уроки), педагогічна практика)	12	екзамен
	Атестація	3	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ			180

Структурно-логічна схема

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література) проводиться у формі складання комплексного кваліфікаційного екзамену, випускного екзамену зі спеціалізації та завершується видачею документа встановленого зразка про присудження їм ступеня бакалавра освіти та професійної кваліфікації: вчитель української мови і літератури та зарубіжної літератури основної школи, психолог.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

Див. додаток

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

Див. додаток

Затверджено на засіданні вченої ради факультету української філології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (протокол № 13 від 21.06 2018 р.).

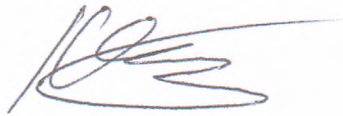
Керівник проектної групи (гарант освітньої програми):

Гончарук Валентина Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент української літератури, українознавства та методик їх навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Розробники:

Коваль Валентина Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри української мови та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Новаківська Людмила Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри української літератури, українознавства та методик їх навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Якимчук Ірина Павлівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності				
Здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування ідей.	+	+	+	+
Знання і розуміння предметної галузі та розуміння професії.	+	+	+	+
Здатність знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел.	+	+	+	+
Здатність виявляти, формулювати і вирішувати професійні проблеми.	+	+	+	+
Здатність застосовувати знання на практиці.	+	+	+	+
Здатність бути критичним і самокритичним.	+	+	+	+
Здатність приймати обґрунтовані рішення.	+	+	+	+
Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	+	+	+	+
Здатність до розроблення та управління проектами.	+	+	+	+
Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.	+	+	+	+
Здатність діяти з соціальною відповідальністю і громадською свідомістю.	+	+	+	+
Здатність працювати в міжнародному контексті.	+	+	+	+
Фахові компетентності				
Здатність розуміти сутність філологічної науки, усвідомлювати специфіку мовознавчої, літературознавчої, українознавчої складових.	+	+	+	+
Здатність розуміти лінгвістику як особливу науку, що вивчає структуру і функціонування мови, володіти знаннями з усіх галузей мовознавства, історії української мови та сучасної української мови.	+	+	+	+
Здатність розуміння закономірностей літературного процесу, художнього значення літературного твору в контексті суспільного та літературного процесу певної культурно-історичної епохи, усвідомлення художньої	+	+	+	+

своєрідності літературного твору і загальної типології художньо-літературної творчості.				
Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови й літератури в загальноосвітніх навчальних закладах, практиці навчання української мови й літератури.	+	+	+	+
Уміння використовувати когнітивно-дискурсивні навички, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів.	+	+	+	+
Здатність критично аналізувати, діагностувати та коригувати власну педагогічну діяльність, вивчати педагогічний досвід (вітчизняний, закордонний) у галузі викладання української мови та літератури з метою професійної саморегуляції й свідомого вибору шляхів вирішення проблем в освітньому процесі.	+	+	+	+
Здатність розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.	+	+	+	+
Знання категоріально-понятійного апарату психології.	+	+	+	
Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати психологічне дослідження. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.	+	+	+	+
Уміння організувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову). Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.	+	+	+	+

